

دزنگ

کشف دبیر برای جایزه‌های معتبر

۱۲ پاییز هر سال پیش از رسیدن آذر که ماه تولد جلال آل احمد است و وقت برگزاری جایزه جلال، خبرهایی درباره این جایزه به گوش می‌رسد؛ گاهی صحبت از رقم جایزه است که از سال اول برگزاری یعنی ۱۳۸۷ تا همین امسال کاهش داشته و گاهی خبرها درباره هیات داوران و دبیر جایزه است که معرفی هر کدام تحلیل‌ها و گمانه‌زنی‌هایی در پی دارد. امسال اما زمزمه‌ها بلندتر از همیشه است مثلاً خبرگزاری فارس در مطلبی تحت عنوان «جایزه جلال با دبیری که حمی از وزیر ارشاد ندارد» درباره مریم بصیری و انتخاب او توسط وزیر به عنوان دبیر علمی جایزه جلال، نقدهایی را مطرح کرده است از جمله این‌که موسسه خانه کتاب و ادبیات ایران خبر داده مریم بصیری پیش از این در دوره چهاردهم نیز دبیری جایزه جلال را برعهده داشته در حالی که چنین نیست. یکی دیگر از مواردی که گزارش فارس به آن اشاره دارد، صدور حکم مریم بصیری است؛ فارس به نقل از بصیری نوشته است: «حدود دو ماه پیش از سوی دولت کنونی به بنده اطلاع دادند دبیر جایزه جلال هستم اما حکمی دریافت نکرده‌ام.»

همه اینها به علاوه سابقه حرفه‌ای بصیری به عنوان نویسنده، این سوال بزرگ‌تر و مهم‌تر! مطرح می‌کند که برای دبیری جایزه جلال، چرا مریم بصیری؟ آیا مریم بصیری و سابقه‌اش برای دبیری علمی مهم‌ترین جایزه داستان نویسی دولتی در کشورمان کفایت می‌کند؟ خانم بصیری مطالب و کتاب‌های منتشر شده، کم ندارد و نیز تاکنون سمت‌های اجرایی هم داشته اما لزوماً یک کارنامه بلند و پرعنوان نمی‌تواند سابقه مهمی محسوب شود، به‌خصوص برای یک دبیر علمی. علاوه‌بر فهرست آثاری که از بصیری منتشر شده و نیز فهرست مسؤولیت‌هایی که تا امروز به عهده گرفته کوتاه نیست اما دبیری علمی جایزه جلال، فراتر از تجربه‌ها و داشته‌های وی است؛ چراکه نام مریم بصیری هرگز در فضای ادبیات داستانی ایران یا یک کتاب مهم و تأثیرگذار یا یک رویداد و دستاورد قابل اعتنا قربایت نداشته است. جایزه جلال تاکنون از حضور نویسندگانی مانند محمدرضا سرشار، احمد شاکری، منیژه آرمین، شهریار عباسی، محمدرضا پایرامی و محمدرضا شرفی‌خوشان به عنوان دبیر علمی بهره‌مند شده که هر کدام در زمینه ادبیات و داستان‌نویسی، فراتر از کمیت آثار در کیفیت هم حرفی برای گفتن داشته‌اند.

جایزه‌های ادبی به‌ویژه رویدادی مثل جایزه جلال که با حمایت دولت برگزار می‌شود، در زمینه داستان‌نویسی تعیین‌کننده هستند و اگر نگوئیم مسیر ادبیات داستانی کشور را برای سال یا سال‌های آتی تغییر می‌دهند، دست‌کم به رخدادها و تولیدات ادبی معنا و اعتبار می‌دهند. شاید حضور مریم بصیری در کنار اعضای هیات‌علمی این دوره جایزه جلال که شامل مرتضی سرهنگی، ابراهیم حسن‌بیگی، کامران پارسی‌نژاد، محمود جوانبخت، جواد کامور بخشایش، محمدرضا شرفی‌خوشان، حجت‌الاسلام فخرزاده و مریم برادران، بغرنج نباشد به اعتراض اهالی قلم منجر نشود یا حتی نتایج قابل قبولی پیش روی قرار دهد اما تأثیر چنین انتخاب‌هایی، بدون تردید پیام‌هایی به جامعه داستان‌نویسان کشور ارائه می‌کند که پیش از هر چیز برای نشاط این جامعه و نیز برای جایگاه و شان جایزه‌ای که به نام جلال آل احمد است، مفید نیستند.

این‌که هنوز حمی برای مریم بصیری صادر نشده، شاید امیدوارکننده باشد و به این معنا که هنوز فرصت برای بازنگری و یک انتخاب بهتر و اصلاح فراهم است و شاید هم قرار است ماجرا شبیه انتخاب دبیر جشنواره شعر فجر پارسال باشد که شاعر نبود و اعتراض شاعران را برانگیخت. ۱۲

اعضای شوراهای ساخت و نمایش معرفی می‌شوند

محمدرضا فرجی، مدیرکل نظارت بر عرضه و نمایش فیلم درباره اعضای شورای پروانه ساخت و نمایش گفت: با توجه به سیاست‌های رئیس سازمان سینمایی، ترکیب شوراهات تقریباً مشخص شده و پیش‌بینی می‌شود اعضای شورای بازیابی فیلم‌های سینمایی و غیرسینمایی و همچنین اعضای شورای پروانه‌ساخت اعم از سینمایی و غیرسینمایی تا پایان هفته جاری مشخص شوند.

بساط گسترى سیستمى داریم

هومان حسن‌پور، رئیس اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران با تأکید بر این‌که در حوزه کتاب پدیده‌ای به نام دستفروش نداریم، بیان کرد: چیزی که شاهدش هستیم، بساط‌گسترى سیستمی است. چند هفته قبل دستفروش‌ان را جمع کردیم، یک روز جمع شد و فردایش افراد جدیدی جایگزین شدند. این نشان می‌دهد با یک سیستم طرف هستیم نه دستفروش. برخورد با دستفروش‌ان و بساط‌گستران کار شهرداری است اما این موضوع انجام نمی‌شود.

دیدگاه‌های رهبر انقلاب درباره شورای عالی انقلاب فرهنگی

رهبر انقلاب در دوره‌های تاریخی مختلف، درباره ضرورت وجودی و نیز باید‌ها و نیاید‌های عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی دیدگاه‌های خود را بیان کرده‌اند. در این بخش از گزارش، گزیده‌ای از دیدگاه‌های ایشان را درباره شورامرور می‌کنیم؛ ۱۲. شورای عالی انقلاب فرهنگی باید یک شورای زنده، فعال، حساس، پرتحرک و پرتلاش باشد و دائم مسائل فرهنگی کشور را رصد کند. (بیانات در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در دی‌ماه ۱۳۸۴)

۱۳. رئیس این شورا، رئیس‌جمهور؛ یعنی رئیس قوه مجریه است و برای قانون هم رئیس قوه مقننه و عناصری از مجلس شورای اسلامی در اینجا حاضرند. بنابراین، حالت منتظره‌ای وجود ندارد و اهداف باید تحقق پیدا کنند؛ اصلاً فلسفه حضور رؤسا و مسؤولان همین است والا بنده خوب می‌دانم برای یک شورایی که می‌خواهد برنامه کلان بریزد، رؤسا و شخصیت‌هایی که مشغول کارهای اصلی دیگر هستند، خیلی نمی‌توانند وقت بگذارند و همت صرف کنند؛ شخصیت‌های حقیقی بایست در چنین شورایی وقت بگذارند و بحث کنند. بنابراین، علت حضور رؤسا و وزرا و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی و بقیه رؤسا و مسؤولان کشور که اینجا هستند، از زمانی که این شورا در زمان امام (ره) تشکیل شد، به‌خاطر همین بود که این شورا حرفی بر کاغذ نباشد؛ فقط اظهارنظر و ابراز دلسوزی نباشد، بلکه تحقق پیدا کند و اجرا شود؛ امام هم عیناً همین را تصریح کردند و تعبیری به این مضمون بیان کردند که مصوبات این شورا باید عملی شود؛ بنده هم بر این معنا همیشه تأکید کرده‌ام.

(بیانات در دیدار اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی در دی‌ماه ۱۳۸۴) ۱۴. شورای عالی انقالب فرهنگی جزو نهادهای قطعی نظام است. خب، قبل از این شورا، ستاد انقلاب فرهنگی بود، که امام یک عده‌ای از دوستان را برای مساله دانشگاه‌ها معین کرده بودند. بنده رئیس‌جمهور بودم، مسؤول بودم، حضور داشتم، می‌آمدیم، می‌رفتیم؛ به این نتیجه رسیدیم که این کافی نیست؛ ما بایستی اینجا را، هم داتره‌اش را وسیع‌تر کنیم، هم مسؤولیتش را بیشتر تبیین کنیم، و هم ضمانت بدهیم. آن وقت رؤسای سه قوه و بعضی دوستان دیگر را وارد کردیم و «شورای

نه‌تکانی برای چالاک شدن نیاز دارد

هنگی کشور، کند می‌زند

صاحبنظران بر این عقیده‌اند که مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی در این سال‌ها نتوانسته آن‌طور که باید بر فرهنگ عمومی مؤثر واقع شود و در موارد متعددی به مرحله ابلاغ یا اجرا نرسیده است. در همین حال و با توجه به این‌که در یکی دو سال گذشته روند برگزاری جلسات شورابدون نظم و انسجام بوده، این نهاد بالادستی امروز با چنین انتقادی مواجه است که در مقابل شتاب وقایع فرهنگی کشور، چابکی و چالاکی لازم را ندارد، نتوانسته شکاف موجود بین خود و بنده نخبگان جامعه را پر کند، از واقعیت‌ها و نیازهای فرهنگی کشور به دور و حتی به ویروس روزمرگی و انفعال دچار شده است. البته برخی اخبار و نقل‌قول‌ها در فضای رسانه‌ای کشور، حاکی از آن است که به‌زودی ترکیب این شورا، تغییر خواهد کرد تا سنگینی و رخوت حاکم بر آن، جای خود را به چالاکی و به‌روز بودن دهد.

نمیست. عباس سلیمی‌نمین معتقد است این‌که اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی اغلب چندشغله هستند و مشغله‌های فراوان دارند و واقعیتی انکارناپذیر است که اجازه نمی‌دهد اعضا حضوری مؤثر در شورا داشته باشند.

این فعال سیاسی و چهره فرهنگی ادامه می‌دهد: مصوبات شورا باید در کل کشور جاری شود و افرادی باید در شورا حضور داشته باشند تا بتوانند این هدف را به خوبی محقق سازند و از چنین ویژگی‌ای برخوردار باشند. سلیمی‌نمین همچنین تأکید می‌کند: شورای عالی انقلاب فرهنگی باید ویژگی مولدیت داشته باشد و بتواند مولد اندیشه باشد یا حداقل بتواند فکر و اندیشه را هدایت کند اما مع الاسف اغلب اعضا صرفاً در حد برگزاری جلسه برای شورا وقت می‌گذارند و دبیرخانه شورا هم هرچند در مواردی موفق به تولید محتوا می‌شود اما با این ترکیب فعلی شورا و این ساختار، نمی‌توان کار خاصی از پیش برد و در حوزه فرهنگ عمومی حضوری مؤثر داشت.

نهادی مثل شورای عالی انقلاب فرهنگی به حال فرهنگ عمومی و فضای مدارس و دانشگاه‌ها به هیچ‌وجه مفید نخواهد بود و صرفاً نقشی تزئینی خواهد داشت.

۱۵. شورای عالی باید مولد اندیشه باشد

مدیر دفتر مطالعات و تدوین تاریخ ایران هم در گفت‌وگو با خبرنگار ما می‌گوید: ساختار و عملکرد شورای عالی انقلاب فرهنگی همواره مورد انتقاد واقع می‌شود و ایرادات اساسی وارده شده به آن به‌هیچ‌وجه به دولت خاصی مرتبط

که در این کشور در عرصه فرهنگ کارهای بزرگی انجام داده‌اند به نیکی یاد کنیم، چراکه اگر این کار را نکنیم بی‌انصافی کرده‌ایم. بر این اساس امروز که یکی از جلوه‌های این فعالیت جهادی را مشاهده می‌کنیم، از ایشان و از همه دست‌اندرکاران راه‌اندازی این کتابخانه تشکر می‌کنم. وی با تأکید بر پرهیز دولت جدید از تمرکزگرایی در فعالیت‌های فرهنگی گفت: در دولت مردمی و خدمتگزار بنای ما این است که تمرکزگرایی از تهران را برداریم و به تمام مناطق کشور عزیزمان و این اطلس فرهنگی گسترده، بزرگ و پرافتخار و اسلامی توجه و فضا را برای شکوفایی آن فراهم کنیم. برنامه اصلی و محوری ما در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی این است که ظرفیت‌ها و مزیت‌هایی که استان‌ها در حوزه‌های مختلف فرهنگی دارند، شناسایی و بستر رشد و تعالی آن را فراهم کنیم. وی با اشاره به رویکرد رهبر معظم انقلاب در حوزه فرهنگ و تأکیدات ایشان بر وحدت میان مذاهب اسلامی گفت: حتماً بخش امام شافعی کتابخانه مرکزی امام خامنه‌ای را گسترش می‌دهیم و با افتخار هم این کار را انجام می‌دهیم. ما افتخار می‌کنیم انقلاب عزیز ما یک انقلاب اسلامی است؛ انقلابی که ما را با همه گرایش‌ها زیر چتر اسلام قرار داده است. موضوع تقریب یک موضوع تاکتیکی نیست، بلکه برای ما یک ضرورت است. موضوعی که خوشبختانه جناب آقای مختارپور هم در نهاد کتابخانه‌ها توجه ویژه‌ای به این موضوع دارند.

حجت الاسلام والمسلمین عبدالرضا پورذهبی، نماینده ولی فقیه در استان کردستان هم با بیان این‌که راه‌اندازی کتابخانه مرکزی امام خامنه‌ای سندنج نتیجه یک فعالیت

این کتابخانه گفت: تدبیر و احترام این روحانی عالم و دوراندیش مصداقی از ترجیح منافع عموم مردم بر منافع محدود سازمانی و تشکیلاتی است. بر اساس وعده‌های صادق قرآن کریم- این منشور آگاهی و رهایی و آزادی و تعالی بخش- یقین دارم در سال‌های دور و دراز و دهه‌های بعد هر کودک و نوجوان، دختر، پسر و زن و مردی که از خدمات این کتابخانه استفاده کند و بهره‌ای ببرد به ذخیره اخروی تمام بانیان، حامیان، مشوقان، دست‌اندرکاران برپایی، بازسازی و تجهیز این کتابخانه خواهد افزود.

دبیرکل نهاد با تقدیر از رویکرد و فعالیت‌های وزیر فرهنگ و